

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН **2022**

ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АСУУДАЛ

Эрүүл мэндийн удирдах ажилтаны зөвөлгөөн
2022 оны 04 дүгээр сарын 07-08

UTCX-ийн дарга М.Цэндсүрэн

ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, МОНГОЛ УЛС, 2017-2021 ОН

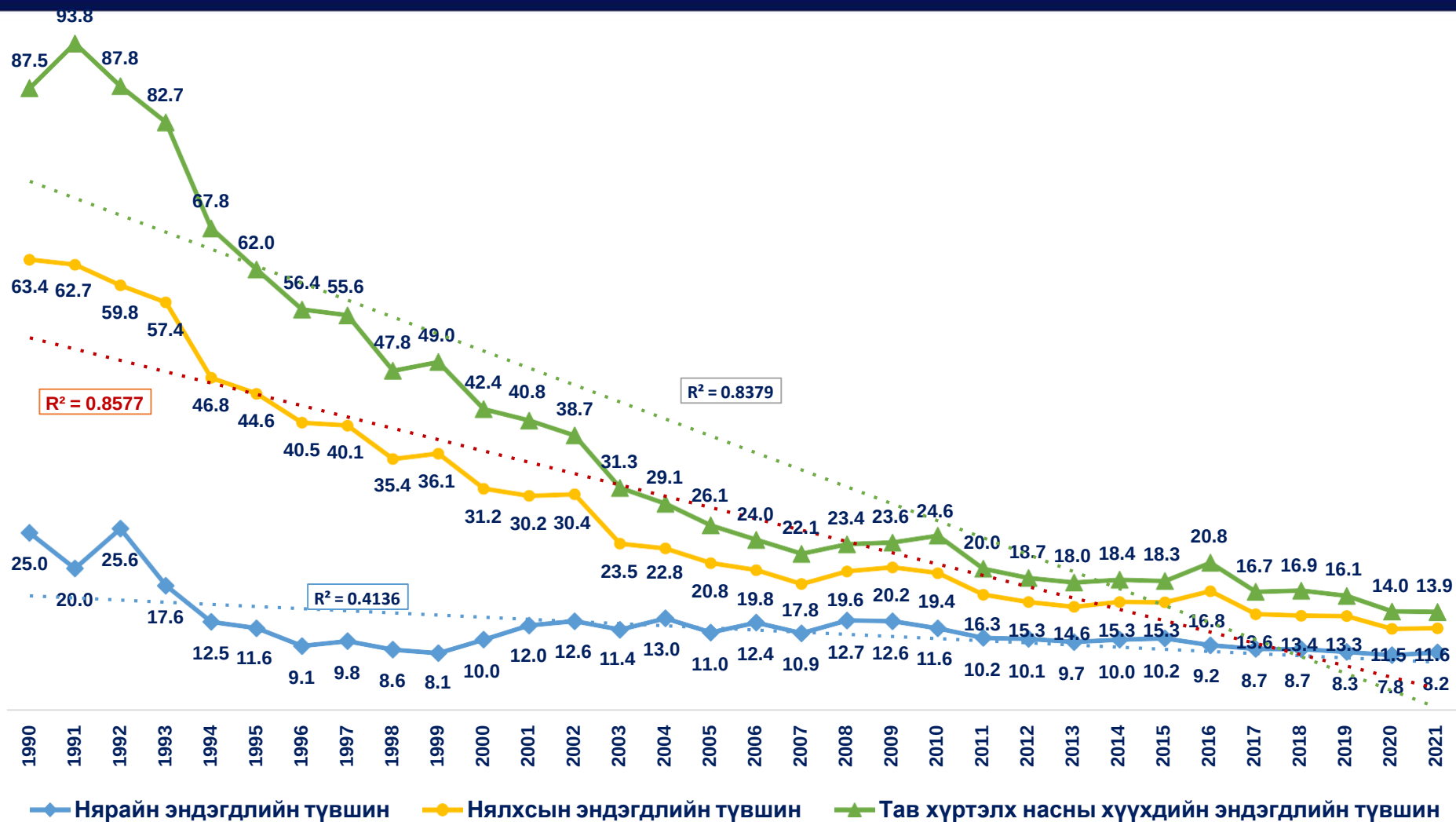

Үзүүлэлт	2017	2018	2019	2020	2021	<u>2021</u> <u>2020</u>
Нярайн эндэгдэл	647	672	647	596	591	5 тохиолдлоор буурсан
Нярайн эндэгдлийн түвшин	8.7	8.7	8.3	7.8	8.2	0.4 промилоор өссөн
Нярайн эрт үеийн эндэгдэл	475	486	462	439	452	13 тохиолдлоор өссөн
Нярайн эрт үеийн эндэгдлийн түвшин	6.4	6.3	5.9	5.8	6.3	0.5 промилоор өссөн
Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл	172	186	185	157	139	18 тохиолдлоор буурсан
Нярайн хожуу үеийн эндэгдлийн түвшин	2.3	2.4	2.4	2.1	1.9	0.2 промилоор буурсан
Нялхсын эндэгдэл	1009	1037	1041	878	829	49 тохиолдлоор буурсан
Нялхсын эндэгдлийн түвшин	13.6	13.4	13.3	11.5	11.6	0.1 промилоор өссөн
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	1244	1310	1263	1065	993	72 тохиолдлоор буурсан
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин	16.7	16.9	16.1	14.0	13.9	0.1 промилоор буурсан

ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, МОНГОЛ УЛС, 1990-2021 ОН

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН 2022

НЯРАЙН ЭНДЭГДЭЛ, МОНГОЛ УЛС, 2017-2021 ОН

№	Аймаг	Амьд төрөлт					Нярайн эндэгдлийн тоо					Нярайн эндэгдлийн түвшин				
		2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
1	Завхан	1329	1431	1364	1371	1330	15	11	17	12	23	11.3	7.7	12.5	8.8	17.3
2	Ховд	2212	2355	2281	2274	2035	23	22	27	16	30	10.4	9.3	11.8	7.0	14.7
3	Говь-Алтай	1221	1286	1368	1406	1296	14	12	12	8	16	11.5	9.3	8.8	5.7	12.3
4	Баян-Өлгий	2849	2919	2990	2864	2927	17	24	36	28	34	6.0	8.2	12.0	9.8	11.6
5	Төв	1197	1147	1102	1074	1129	7	12	9	7	12	5.8	10.5	8.2	6.5	10.6
6	Орхон	2579	2751	2648	2555	2517	7	13	16	15	26	2.7	4.7	6.0	5.9	10.3
7	Булган	835	785	763	760	842	6	8	9	10	8	7.2	10.2	11.8	13.2	9.5
8	Хөвсгөл	2775	2881	2834	2728	2656	36	33	29	24	25	13.0	11.5	10.2	8.8	9.4
УЛСЫН ДҮН		74328	77528	78223	76261	71659	647	672	647	596	591	8.7	8.7	8.3	7.8	8.2
9	Дундговь	881	912	952	896	855	5	3	5	6	7	5.7	3.3	5.3	6.7	8.2
Улаанбаатар		38404	40703	41206	39779	36416	341	374	330	338	289	8.9	9.2	8.0	8.5	7.9
10	Өмнөговь	1301	1552	1646	1680	1639	14	20	28	16	13	10.8	12.9	17.0	9.5	7.9
11	Өвөрхангай	2428	2403	2605	2428	2206	23	25	22	13	17	9.5	10.4	8.4	5.4	7.7
12	Дархан-Уул	2260	2408	2390	2246	2194	15	19	16	15	16	6.6	7.9	6.7	6.7	7.3
13	Увс	2036	1912	1910	2024	1859	24	18	17	17	13	11.8	9.4	8.9	8.4	7.0
14	Хэнтий	1446	1460	1567	1579	1524	11	9	13	9	10	7.6	6.2	8.3	5.7	6.6
15	Сэлэнгэ	1720	1706	1780	1655	1624	10	10	11	9	10	5.8	5.9	6.2	5.4	6.2
16	Дорнод	1934	1957	1927	2005	1790	17	4	7	17	11	8.8	2.0	3.6	8.5	6.1
17	Баянхонгор	2001	2074	2104	2051	1858	16	15	15	9	11	8.0	7.2	7.1	4.4	5.9
18	Дорноговь	1325	1371	1358	1461	1458	14	13	6	8	7	10.6	9.5	4.4	5.5	4.8
19	Архангай	1902	1738	1708	1639	1650	19	17	12	11	7	10.0	9.8	7.0	6.7	4.2
20	Сүхбаатар	1275	1307	1291	1345	1376	12	9	7	7	5	9.4	6.9	5.4	5.2	3.6
21	Говьсүмбэр	418	470	429	441	478	1	1	3	1	1	2.4	2.1	7.0	2.3	2.1

НЯРАЙН ЭНДЭГДЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН, 2017-2021 ОН

НЯРАЙН ОНОШ	2017	2018	2019	2020	2021
Амьсгалын гачаал	240 37.1	228 33.9	262 40.5	211 35.4	200 33.8
Тархины хүчилтөрөгчийн дутмагшил	139 21.5	161 24.0	104 16.1	118 19.8	124 21.0
Төрөлхийн хөгжлийн гажиг	80 12.4	78 11.6	88 13.6	77 12.9	65 11.0
Эх доторх халдвар	37 5.7	31 4.6	28 4.3	51 8.6	25 4.2
Төрөх үеийн бүтэлт	38 5.9	50 7.4	42 6.5	41 6.9	43 7.3
Үжил	21 3.2	24 3.6	23 3.6	20 3.4	27 4.6
Уушгины хатгалгаа	19 2.9	11 1.6	18 2.8	14 2.3	30 5.1
Бусад	29 4.5	24 3.6	20 3.1	15 2.5	28 4.7
Төрөхийн гэмтэл	8 1.2	10 1.5	18 2.8	12 2.0	11 1.9
Нярайн хахах хам шинж	11 1.7	11 1.6	15 2.3	13 2.2	16 2.7
Осол гэмтэл	17 2.6	23 3.4	11 1.7	8 1.3	10 1.7
Гавал доторх цус харвалт	2 0.3	4 0.6	10 1.5	6 1.0	5 0.8
Гэнэтийн үхлийн хам шинж	3 0.5	5 0.7	4 0.6	5 0.8	5 0.8
Ургийн усан хаван	1 0.2	8 1.2	2 0.3	3 0.5	1 0.2
Хавдар	2 0.3	4 0.6	2 0.3	2 0.3	1 0.2
Бүгд	647 100.0	672 100.0	647 100.0	596 100.0	591 100.0

НЯРАЙН ЭРТ ҮЕИЙН НЭН ШААРДЛАГАТАЙ ТУСЛАМЖ, МОНГОЛ УЛС

Нярайн эрт үеийн нэн шаардлагатай тусламж	2017 он n (%)	2018 он n (%)	2019 он n (%)	2020 он n (%)	2021 он n (%)
НЭҮНШТ үзүүлсэн	623 97.8	647 97.4	623 98.4	561 94.1	573 97.0
НЭҮНШТ үзүүлээгүй	14 2.2	17 2.6	10 1.6	35 5.9	18 3.0
НЭҮНШТ-ийн төрөл					
Хуурайшуулсан	607 97.4	630 97.4	600 96.3	536 95.5	538 93.9
Арьс арьсаар шүргэлцсэн	153 24.6	137 21.2	199 31.9	150 26.7	183 31.9
Эрт амлуулсан	101 16.2	88 13.6	134 21.5	93 16.6	92 16.1
Нүдний урьдчилан сэргийлэлт	555 89.1	581 89.8	573 92.0	503 89.7	500 87.3
Витамин К	569 91.3	607 93.8	592 95.0	518 92.3	528 92.1
Дархлаажуулалт	244 39.2	311 48.1	372 59.7	353 62.9	324 56.5

2021 он
n (%)

70.6

29.4

2020 он
n (%)

73.3

26.7

2019 он
n (%)

68.0

32.0

2018 он
n (%)

69.5

30.5

2017 он
n (%)

71.9

28.1

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

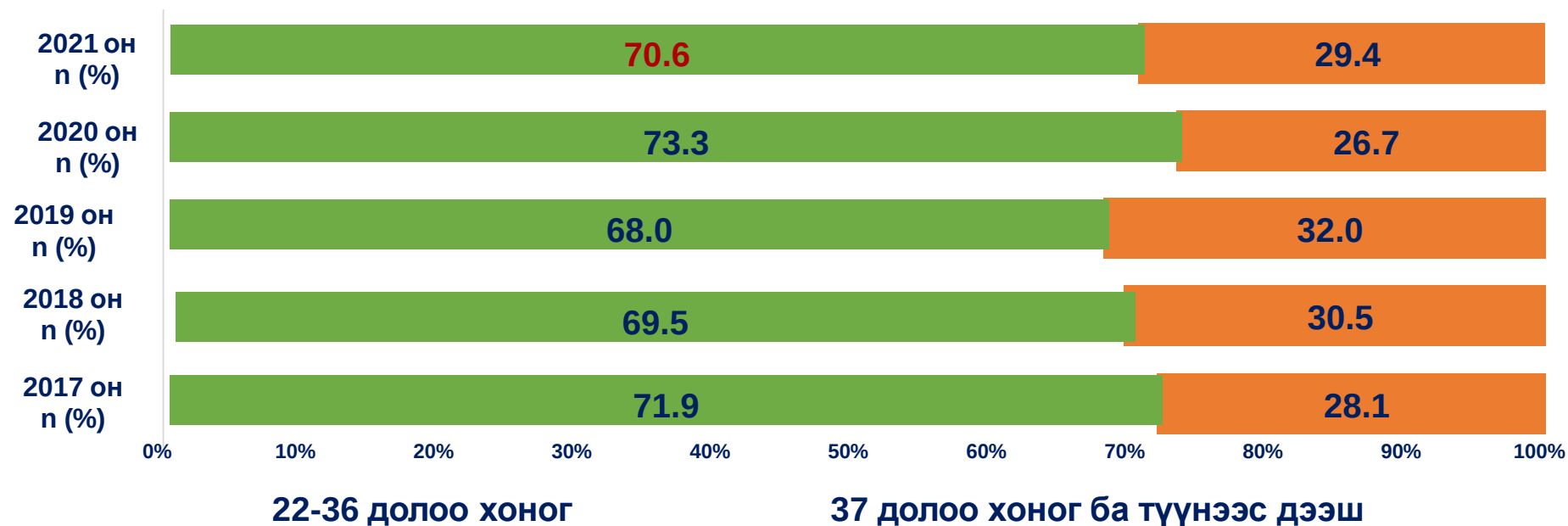
22-36 долоо хоног

37 долоо хоног ба түүнээс дээш

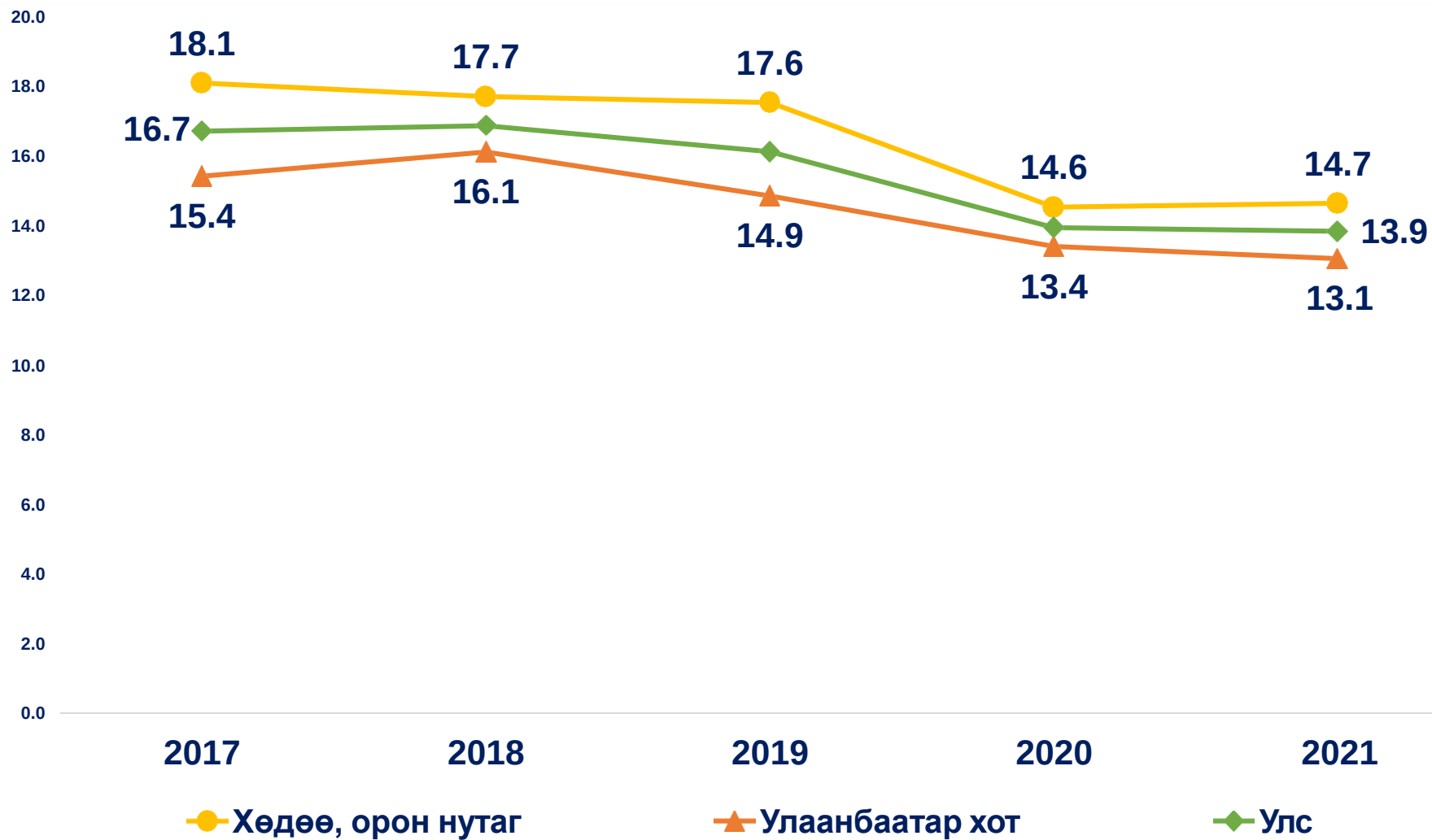
НЯРАЙН ЭНДЭГДЭЛ, ТЭЭЛТИЙН НАС, МОНГОЛ УЛС, 2017-2021 ОН

Тээлтийн нас	2017 он n (%)	2018 он n (%)	2019 он n (%)	2020 он n (%)	2021 он n (%)
22-36 долоо хоног	465 71.9	467 69.5	440 68.0	437 73.3	417 70.6
37 долоо хоног ба түүнээс дээш	182 28.1	205 30.5	207 32.0	159 26.7	174 29.4
Бүгд	647 100.0	672 100.0	647 100.0	596 100.0	591 100.0

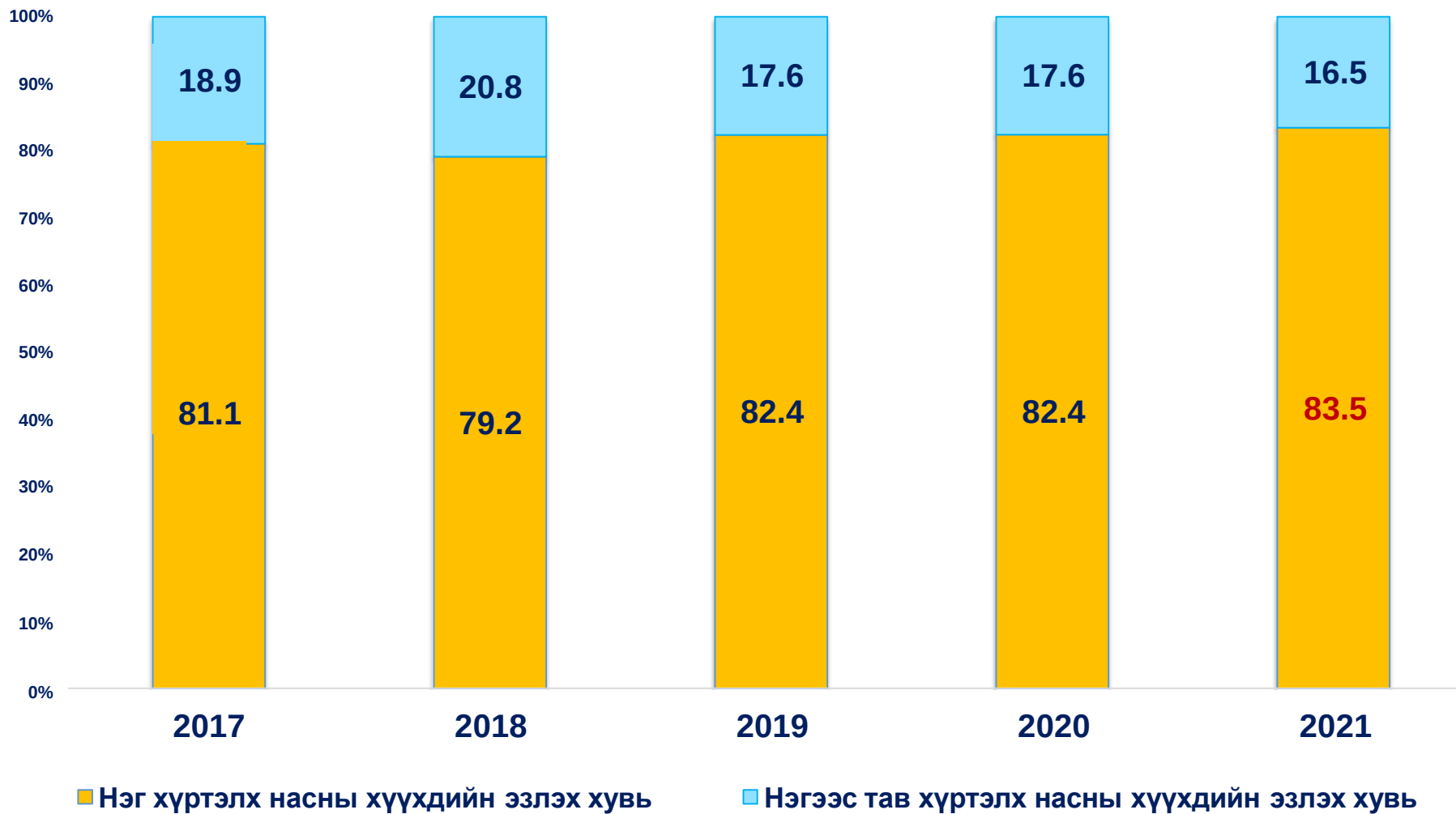

ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, МОНГОЛ УЛС, 2017-2021 ОН

ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, МОНГОЛ УЛС, 2017-2021 ОН

ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, МОНГОЛ УЛС, 2017-2021 ОН

№	Аймаг	Амьд төрөлт					Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тоо					Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин				
		2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
1	Завхан	1329	1431	1364	1371	1330	23	29	29	26	33	17.3	20.3	21.3	19.0	24.8
2	Говь-Алтай	1221	1286	1368	1406	1296	24	25	26	13	28	19.7	19.4	19.0	9.2	21.6
3	Төв	1197	1147	1102	1074	1129	21	30	23	22	24	17.5	26.2	20.9	20.5	21.3
4	Ховд	2212	2355	2281	2274	2035	49	45	49	35	43	22.2	19.1	21.5	15.4	21.1
5	Баян-Өлгий	2849	2919	2990	2864	2927	51	73	75	57	54	17.9	25.0	25.1	19.9	18.4
6	Хөвсгөл	2775	2881	2834	2728	2656	73	68	64	47	48	26.3	23.6	22.6	17.2	18.1
7	Дундговь	881	912	952	896	855	14	12	9	9	13	15.9	13.2	9.5	10.0	15.2
8	Сэлэнгэ	1720	1706	1780	1655	1624	26	21	22	21	24	15.1	12.3	12.4	12.7	14.8
9	Булган	835	785	763	760	842	11	18	16	12	12	13.2	22.9	21.0	15.8	14.3
10	Орхон	2579	2751	2648	2555	2517	14	26	28	26	35	5.4	9.5	10.6	10.2	13.9
УЛСЫН ДҮН		74328	77528	78223	76261	71659	1244	1310	1263	1065	993	16.7	16.9	16.1	14.0	13.9
11	Архангай	1902	1738	1708	1639	1650	39	44	37	31	22	20.5	25.3	21.7	18.9	13.3
12	Өвөрхангай	2428	2403	2605	2428	2206	49	46	46	24	29	20.2	19.1	17.7	9.9	13.1
13	Хэнтий	1446	1460	1567	1579	1524	36	22	32	21	20	24.9	15.1	20.4	13.3	13.1
Улаанбаатар		38404	40703	41206	39779	36416	593	657	613	534	476	15.4	16.1	14.9	13.4	13.1
14	Дорноговь	1325	1371	1358	1461	1458	18	22	17	15	18	13.6	16.0	12.5	10.3	12.3
15	Өмнөговь	1301	1552	1646	1680	1639	26	25	41	24	20	20.0	16.1	24.9	14.3	12.2
16	Увс	2036	1912	1910	2024	1859	45	38	34	32	22	22.1	19.9	17.8	15.8	11.8
17	Баянхонгор	2001	2074	2104	2051	1858	36	39	37	27	21	18.0	18.8	17.6	13.2	11.3
18	Дархан-Уул	2260	2408	2390	2246	2194	29	33	23	28	24	12.8	13.7	9.6	12.5	10.9
19	Дорнод	1934	1957	1927	2005	1790	35	13	20	39	18	18.1	6.6	10.4	19.5	10.1
20	Сүхбаатар	1275	1307	1291	1345	1376	26	21	17	17	8	20.4	16.1	13.2	12.6	5.8
21	Говьсүмбэр	418	470	429	441	478	6	3	5	5	1	14.4	6.4	11.7	11.3	2.1

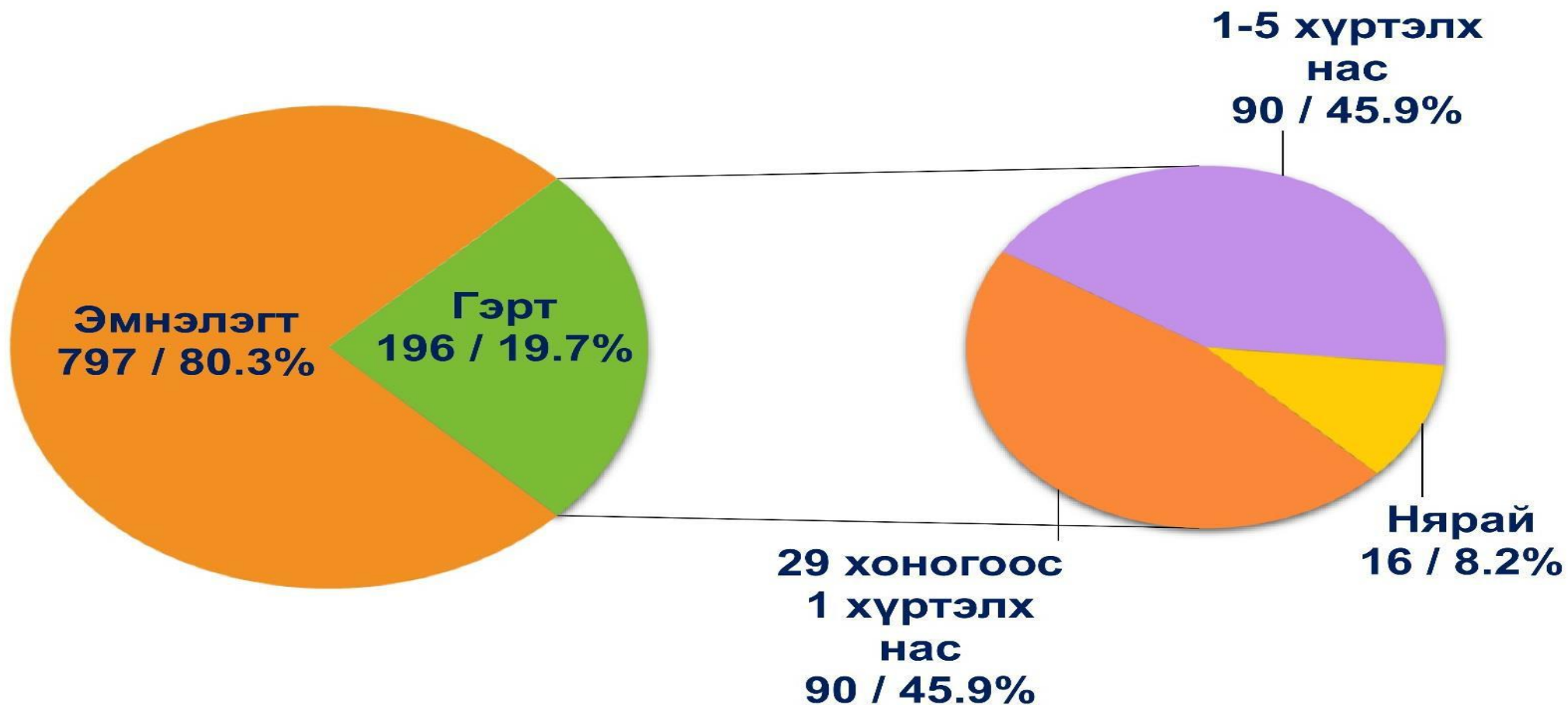

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, 2017-2021 он

Шалтгаан	2017 (n=1244)	2018 (n=1310)	2019 (n=1263)	2020 (n=1065)	2021 (n=993)
Перинатал үед үүссэн эмгэг, n (%) (нярай үед)	565 45.4	592 45.2	576 45.6	514 48.3	503 50.7
Амьсгалын тогтолцооны өвчин, n (%)	163 13.1	162 12.4	157 12.4	91 8.5	61 6.1
Осол гэмтэл, n (%)	168 13.5	175 13.4	157 12.4	145 13.6	121 12.2
Төрөлхийн хөгжлийн гажиг, n (%)	178 14.3	188 14.4	181 14.3	166 15.6	156 15.7
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин, n (%)	8 0.6	9 0.7	12 1.0	9 0.8	17 1.7
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин, n (%)	44 3.5	65 5.0	53 4.2	41 3.8	46 4.6
Хоол шингээх эрхтний өвчин, n (%)	34 2.7	30 2.3	27 2.1	19 1.8	17 1.7
Хавдар, n (%)	26 2.1	26 2.0	27 2.1	20 1.9	23 2.3
Бусад, n (%)	58 4.7	63 4.8	73 5.8	60 5.6	49 4.9
Бүгд	1244 100.0	1310 100.0	1263 100.0	1065 100.0	993 100.0

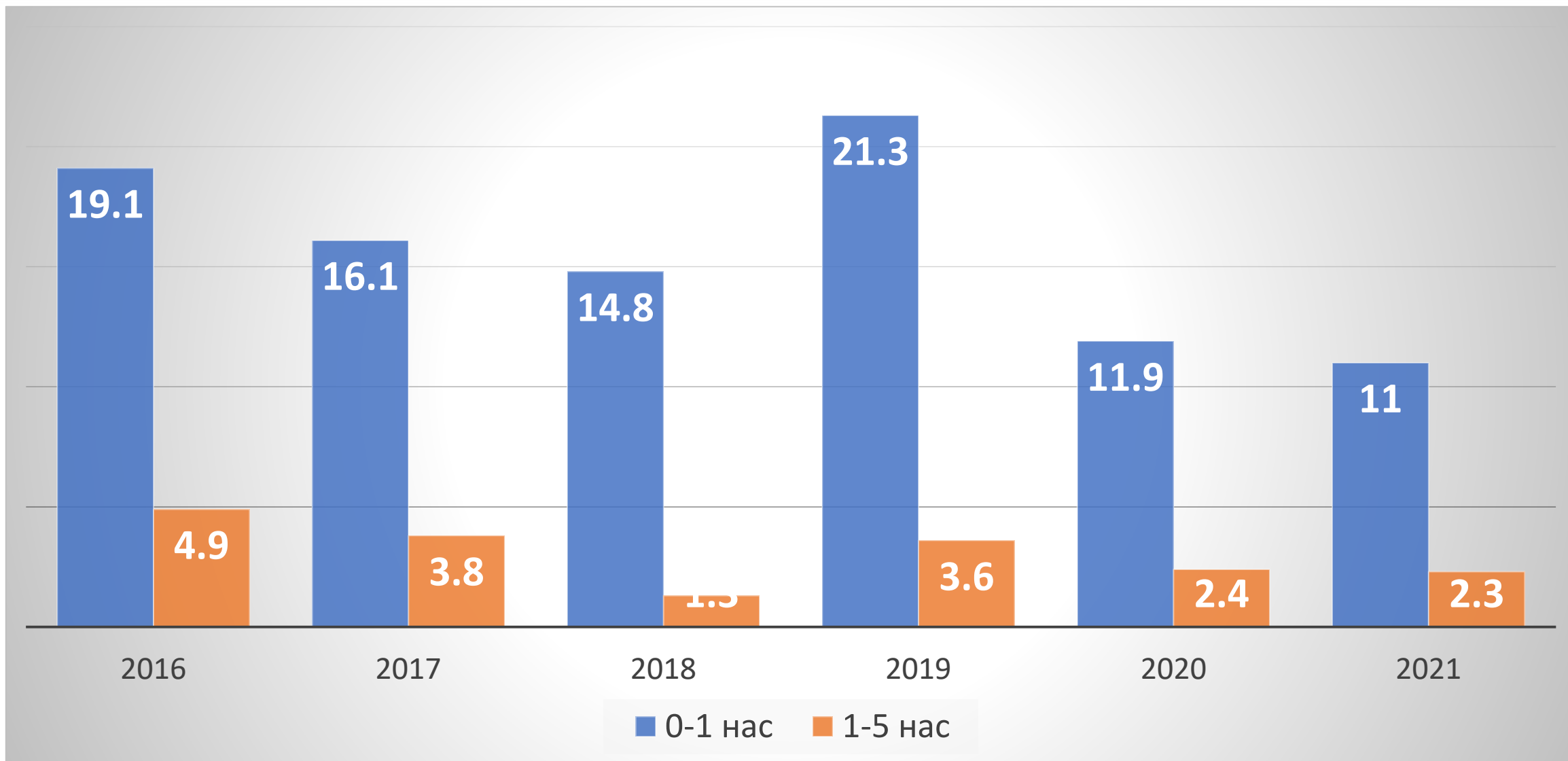
ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ГЭРИЙН ЭНДЭГДЭЛ, 2021 ОН

2021 онд 5 хүртэлх насны хүүхдийн гэрийн эндэгдлийн 46.9% (n=92) осол гэмтэл эзэлж байна.

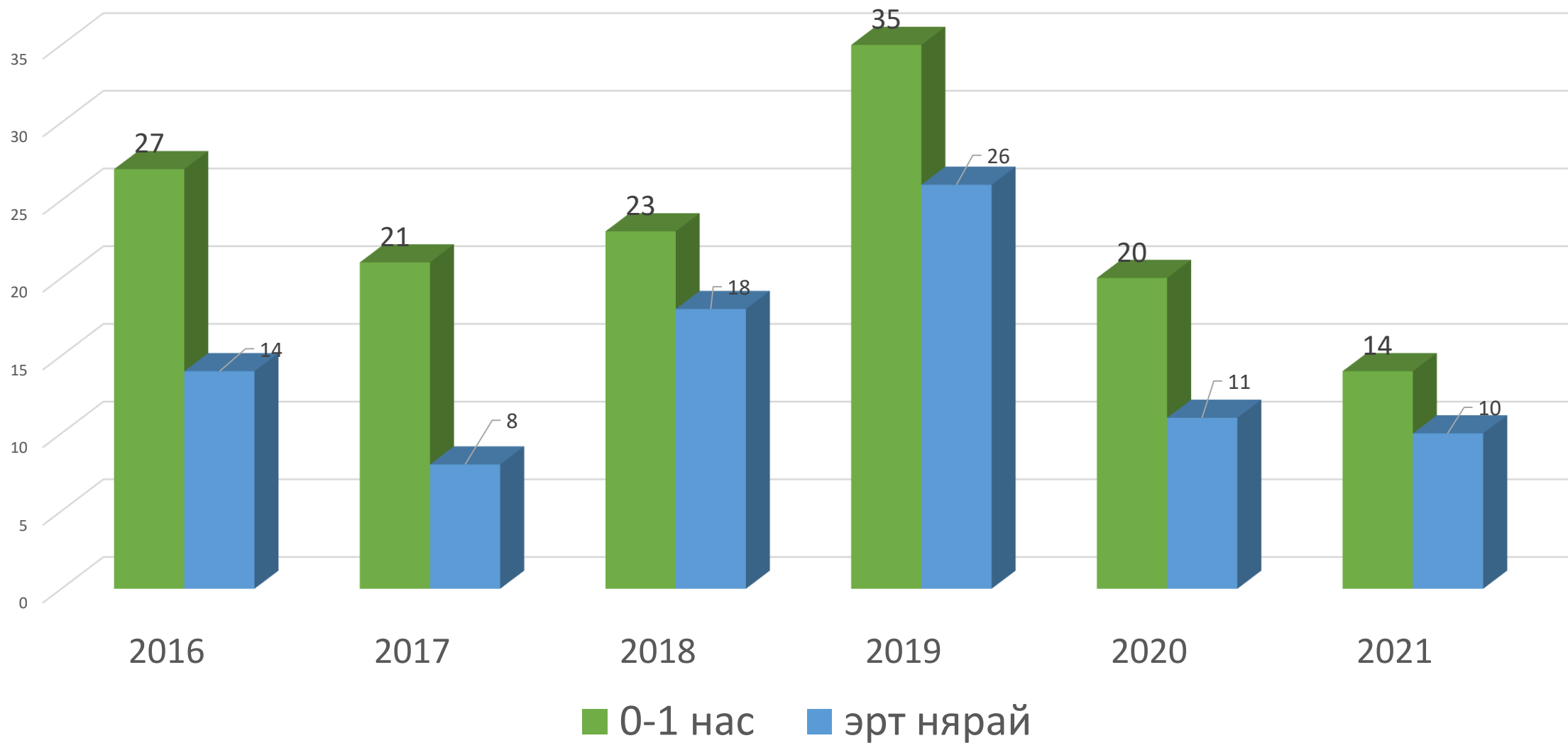
Аймгийн 0-5 насны хүүхдийн эндэгдлийн байдал

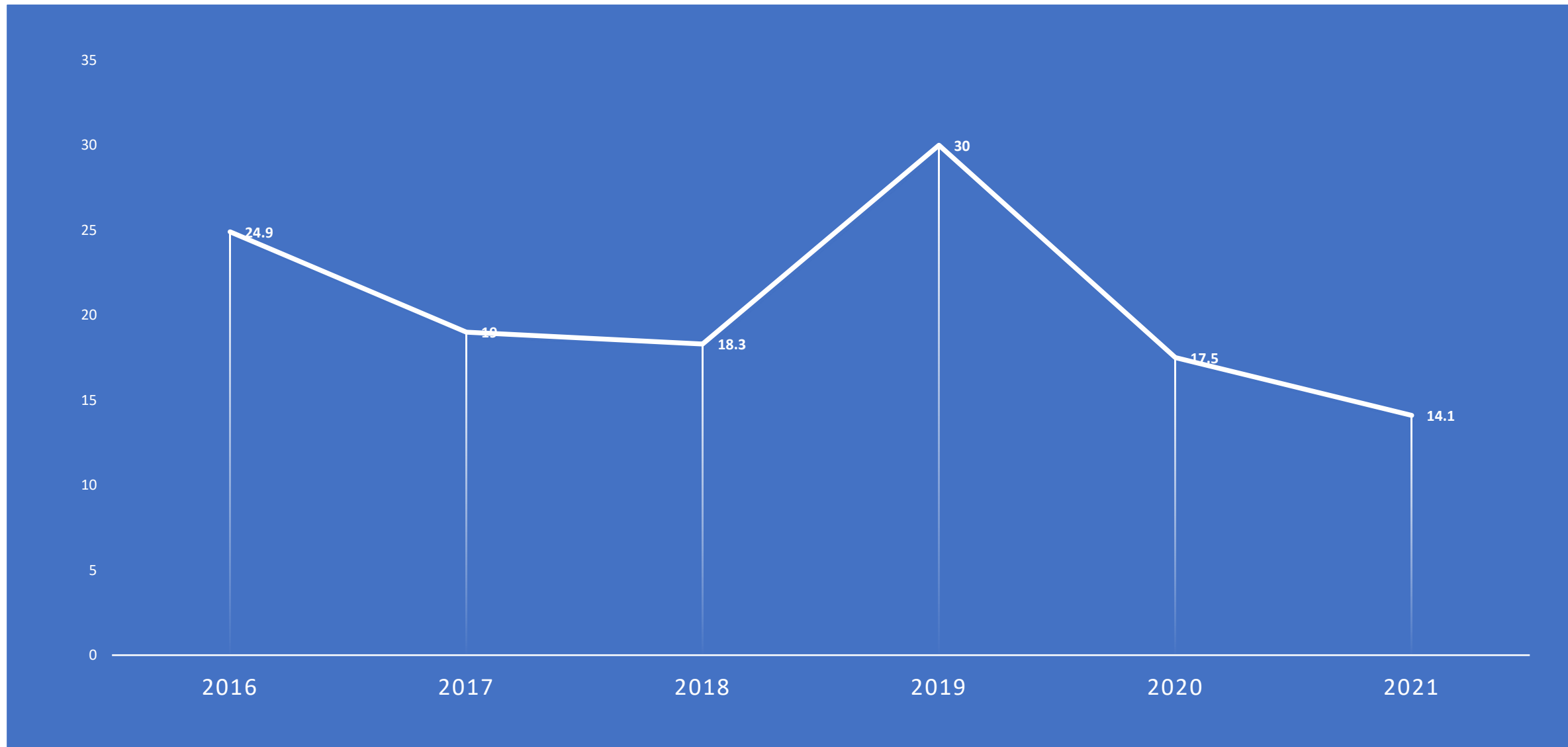
Эрт нярайн эндэгдэл

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН **2022**

0-5 насны хүүхдийн эндэгдэл

Хүүхдийн сувилал

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН 2022

Сувиллын үр дүнд 1 хүүхэд 100,0-300,0 нэмэгдэж, хөдөлгөөн, хөгжил нэмэгдсэн. Бумбардай сувилалд 60 хүүхдийг хамруулж, эцэг эхчүүдийн сургалтыг тасралтгүй зохион байгуулсан.

Аймгийн хүүхдийн чиглэлээр хэрэгжүүлж буй хөтөлбөрүүд

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН **2022**

ӨМНӨГОВЬ
НУТГИЙН ХИШИГ

ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ
МЭНД ХӨТӨЛБӨР

ӨМНӨГОВЬ
НУТГИЙН ХИШИГ

СҮҮ ТАРАГ
ХӨТӨЛБӨР

ӨМНӨГОВЬ
НУТГИЙН ХИШИГ

ЭРҮҮЛ ШҮД ХӨТӨЛБӨР

“ОЛОН НИЙТИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТАН”-Ы ХӨТӨЛБӨР

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН **2022**

- НҮБ-ын ХС-гийн дэмжлэгээр ЭМС-ын 2021 оны А/302 дугаар тушаалаар нийлүүлэгдсэн олон нийтийн эрүүл мэндийн ажилтны хувцас, хэрэгсэл, 5 хүртэлх насны хүүхдийн амьсгалын замын эмгэгийн үед хэрэглэгдэх эмийг нэгдсэн эмнэлэг, 18 эрүүл мэндийн төвд Эрүүл мэндийн газрын даргын А/74 дугаар тушаалаар хуваарилан хангалаа.

Сум, өрх, тосгоны хөдөөгийн баг тус бүрээс 1 олон нийтийн эрүүл мэндийн ажилтныг сонгох, судалгаа ирүүлэх тухай албан бичгийг хүргэж ажиллаж байна

Хүүхдийн сангийн санхүүжилт

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН 2022

Хүүхдийн сангийн санхүүжилтээр Олон нийтийн эрүүл мэндийн 84 ажилтаны хувцас, цүнх, эм, багаж хэрэгслийг ЭМГ-ын даргын А/74 тушаалаар хуваарилан олгосон. Үүнд 14 сум, 3 өрхөд нийт 39,2 сая төгрөгийн 19 нэр төрлийн зүйлс, БОЭТ-д 24,5 сая төгрөгийн 6 төрлийн 8 ширхэг тоног төхөөрөмж, нийт 63,8 сая төгрөгийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмж хэрэгслийг хуваарилсан.

Хүүхдийн хооллолтын сургагч багш

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН 2022

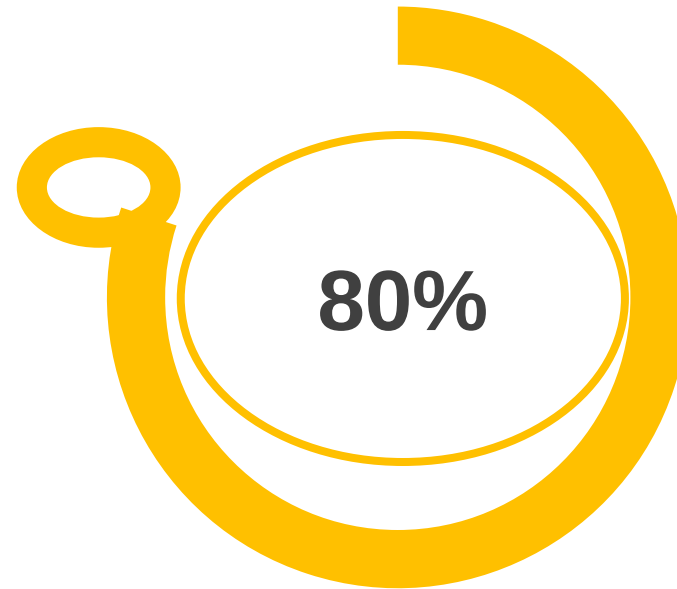
“Олон нийтэд
түшиглэсэн нялх бага
насны хүүхдийн
хооллолтын зөвлөгөө”
орон нутгийн сургагч
багшийн сургалтад эмч
мэргэжилтнүүдийг
хамруулж бэлтгэсэн.

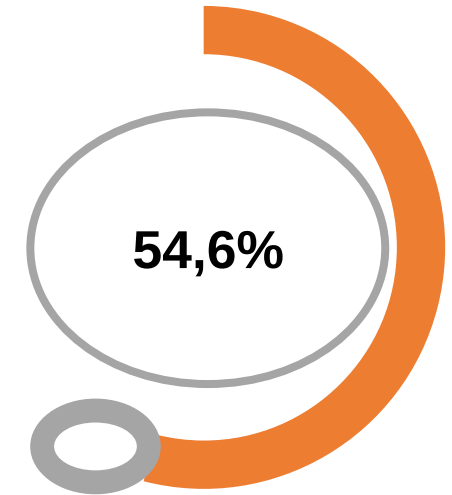

БАГА НАСНЫ ХҮҮХДИЙН А, Д АМИНДЭМ ХАМРАЛТ

Эрүүл
мэндийн
газрын
даргын 2021
оны А/27
дугаар
тушаалаар
200.000 ОУН-
тэй 7947
ширхэг өндөр
тунт А
аминдэмийг
17 эрүүл
мэндийн төвд
хуваариллаа.

**Өндөр тунт А аминдэмээр 6-59 сартай
7835 хүүхдийн 6297 буюу 80%-ийг
хангасан.**

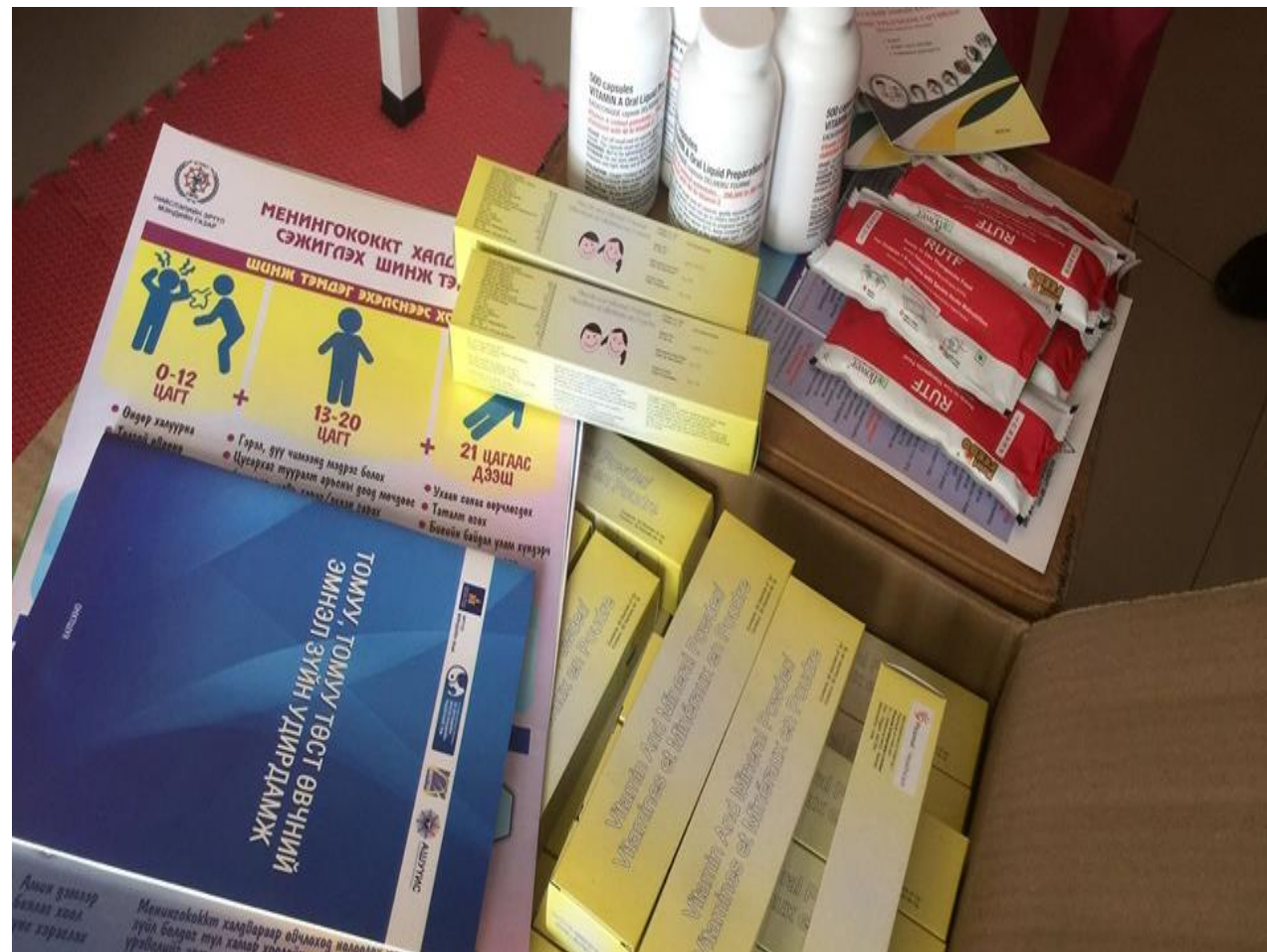
**“0-3 хүртэлх насны хүүхдийн Д”
аминдэмийн хэрэглээ 54,6%**

ОЛОН НАЙРЛАГАТ БИЧИЛ ТЭЖЭЭЛИЙН БЭЛДМЭЛИЙН ХАМРАЛТ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН 2022

Бага насны хүүхдийн олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг орон нутагт худалдан авах үйл ажиллагааг зохион байгуулж, Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн 6-23 сартай хүүхдийг энэ онд хангах 5244 хайрцаг бэлдмэлийг хуваарилсан. Эхний 11 сарын байдлаар 6-23 сартай 1464 хүүхдэд олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлээр хангасан.

Хяналт тандалт

2021 оны 8 сард ЭХЭМҮТ-ийн нярайн зөвлөх, Өргөө амаржих газрын эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмч нарын баг, 11 сард хүүхэд эх барихын эмч нарын баг нийт 2 удаа ирж Төрөх тасагт ажиллан нярайн эрт үеийн нэн шаардлагатай тусламж үйлчилгээнд хяналт үнэлгээг хийж, зөвлөмж өгсөн.

ДҮГНЭЛТ

- 71659 хүүхэд амьд, 401 ураг амьгүй төржээ.
- 2021 онд Улсын хэмжээнд тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин **13.9**, аймагт **14.1** байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс буурсан
- Харин нялхсын эндэгдэл тохиолдлын тоогоороо өмнөх оноос буурсан боловч амьд төрөлт улсын хэмжээнд буурсантай холбоотойгоор нялхсын эндэгдлийн түвшин **11.6** байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс **0.1** промилоор улсад өссөн, **0,3** промилээр аймагт буурсан.
- Монгол улсад тав хүртэлх насны, нялхас, нярайн эндэгдлийн түвшин хот, хөдөө орон нутгийн хувьд ялгавартай байна.
- 2021 онд тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн **83.5%** нялхсын эндэгдэл, **59.5%** нярайн эндэгдэл эзэлж байна.
- Улсын хэмжээнд 2021 онд эндсэн тав хүртэлх насны хүүхдийн болон нялхсын эндэгдлийн шалтгаанд перинатал үед үүссэн эмгэг (нярайн үед үүссэн эмгэг), төрөлхийн хөгжлийн гажиг, осол гэмтэл, амьсгалын тогтолцооны өвчин зонхилон тохиолджээ.

ДҮГНЭЛТ

2021 онд улсын хэмжээнд эндсэн **тав** хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн **19.7%** (**n=196**) гэрт эндсэн, эдгээрийн **46.9%**-ийг (**n=92**) осол гэмтэл эзэлж байна.

- Улсын хэмжээнд 2021 онд **нярайн эндэгдлийн шалтгаанд амьсгалын гачаал, тархины хүчилтөрөгчийн дутмагшил, төрөлхийн хөгжлийн гажиг** зонхилон тохиолджээ.
- 2021 онд **нярайн эндэгдлийн болон нярайн эрт үеийн эндэгдэл түвшин** өнгөрсөн оны мөн үеэс **өссөн** байна.
- Нярайн эндэгдлийн дийлэнх нь **эрт үед**, эрүүл мэндийн анхан ба яаралтай тусламж үйлчилгээнээс хамаарах үедээ энджээ.
- Жирэмсний эрт, хожуу үеийн хяналтын **чанар хангалтгүйгээс** жирэмсэн үеийн хүндрэлтэй, эрхтэн тогтолцооны эмгэгтэй эхчүүд төрж, “эмгэгтэй эхээс эмгэгтэй нярай” төрж, эндсэн байна.

ЗӨВЛӨМЖ

Монгол улс эх, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулахын тулд **эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар, зохион байгуулалтыг жигд сайжруулах.**

□ **Пургийн эмгэг байдлыг илрүүлж, гаж хөгжлийг оношилж, төрөлт удирдах тактикийг багаар хэлэлцэж, жирэмслэлтийг эрт үед нь шийдвэрлэх.**

- **Жирэмсний хяналтын хугацаанд эх түүний гэр бүлийн гишүүдэд нярайн эмгэгийн үеийн аюултай шинж, хүндрэлийн талаар ойлгуулж эрүүл мэндийн тусламж хайх мэдлэгтэй болгох.**
- **Сэргийлж болох нярайн эндэгдэл, амьгүй төрөлтийг тэглэх дэлхий нийтийн хөтөлбөрт 2014-2035 онд 1000 нийт төрөлтөд ногдох амьгүй төрөлтийн түвшинг 2020 онд 14, аажмаар бууруулсаар 2035 онд 8 хүртэл бууруулах зорилт тавьсан**

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн олонхи **нярай үед**, нярайн эндэгдлийн дийлэнх нь **эрт үед**, эрүүл мэндийн **анхан ба яаралтай тусламж үйлчилгээнээс голчлон хамаарах** үедээ эндсэн нь **перинатал үеийн тусламж үйлчилгээг** хөгжүүлэх шаардлага буйг харуулж байна.

- **Тав хүртэлх насны болон нялхсын эндэгдэлд урьдчилан сэргийлж (осол гэмтэл), эмчилж болохуйц (амьсгалын тогтолцооны өвчин) шалтгаант эндэгдлийг бууруулснаар Монгол улс ТХЗ-д хүрэх боломжтой.**

ЗӨВЛӨМЖ

Монгол улсад тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 60 орчим, нялхсын эндэгдлийн 70 орчим хувийг нярайн эндэгдэл эзэлдэг учир тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг бууруулахын тулд нялхас ба нярайн эндэгдлийг бууруулах нь чухал юм.

- Нярайн эрт үеийн нэн шаардлагатай тусламж **(НЭҮНШТ)**-ийн **хэрэгжилт, өрхийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарыг** үндэсний хэмжээнд сайжруулах.
- Нярайд тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг **эмч нарын ур чадварыг дээшлүүлэх сургалтыг тасралтгүй хийж хэвших, сэхээн амьдруулах, нярайн нэн шаардлагатай тусламжийг чанартай үзүүлэх.**
- Нярайд үзүүлэх сэхээн амьдруулах тусламж үйлчилгээний бүх үе шатанд **багаар ажиллах, тусламжийг чанартай, хүртээмжтэй үзүүлэх.** Монгол улс хүүхдийн **гэрийн эндэгдэлд анхаарал хандуулснаар тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг тууштай бууруулна.**
- Гэрийн эргэлтийн чанарыг сайжруулахын тулд **идэвхитэй эргэлтийг тогтмол хийж,** иргэдэд чиглэсэн эрүүл мэндийн мэдээлэл, сургалт сурталчилгааны ажлыг түлхүү анхааран ажиллах.
- Иргэдийн эрүүл мэндийн талаарх мэдлэг хангалтгүй, эцэг, эх, асран хамгаалагчийн хүүхдэд тавих анхаарал сулаас **осол гэмтэлд өртөх эрсдэлийг нэмэгдүүлэх учир** иргэдэд **осол гэмтлээс сэргийлэх сургалт сурталчилгаа тогтмол хийх.**

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН
УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН 2022

